SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 12. oktobra 2004*

V zadevi C-60/03,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, naslovljen na Sodišče s sklepom Bundesarbeitsgericht (Nemčija) z dne 6. novembra 2002, ki ga je Sodišče prejelo 14. februarja 2003, v postopku

Wolff & Müller GmbH & Co. KG

proti

Joséju Filipeju Pereiru Félixu,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi C. W. A. Timmermans (poročevalec), predsednik senata, C. Gulmann in R. Schintgen, sodnika, F. Macken in N. Colneric, sodnici,

generalni pravobranilec: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
sodna tajnica: M. Múgica Arzamendi, glavna administratorka,

* Jezik postopka: nemščina.

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za Wolff & Müller GmbH & Co. KG T. Möller, Rechtsanwalt,

— za J. F. Pereira Félixa M. Veiga, Rechtsanwältin,

— za nemško vlado A. Tiemann, zastopnica,

— za francosko vlado G. de Bergues, C. Bergeot-Nunes in O. Christmann, zastopniki,

— za avstrijsko vlado E. Riedl in G. Hesse, zastopnika,

— za Komisijo Evropskih skupnosti M. Patakia, zastopnica, skupaj z R. Karpensteinom, Rechtsanwalt,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranika, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 49 ES.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med gradbenim podjetjem Wolff & Müller GmbH & Co. KG (v nadaljevanju: Wolff & Müller) in J. F. Pereirom Félixom zaradi poroštvene odgovornosti tega podjetja za minimalno plačo, ki jo je tožeči stranki dolgoval njen delodajalec.

Pravni okvir

Skupnostna ureditev

3 V peti uvodni izjavi Direktive 96/71/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 1996 o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev (UL 1997, L 18, str. 1) je določeno:

„ker je za uveljavljanje čezmejnega opravljanja storitev potreben obstoj lojalne konkurence in ukrepov, ki varujejo spoštovanje pravic delavcev".

4 V členu 1 Direktive 96/71, naslovljenem „Področje uporabe", je določeno:

„1. Ta direktiva se uporablja za podjetja s sedežem v kateri od držav članic, ki v okviru čezmejnega opravljanja storitev napotijo delavce v skladu s členom 3 na ozemlje katere od držav članic."

[...]

3. Ta direktiva se uporablja, kolikor podjetja iz odstavka 1 uporabljajo katerega od naslednjih čezmejnih ukrepov:

(a) napotijo delavce na ozemlje katere od držav članic na lasten račun in pod lastnim vodstvom na podlagi pogodbe, sklenjene med podjetjem, ki je delavce napotilo, in pogodbenico, kateri so storitve namenjene, pod pogojem, da v času napotitve obstaja delovno razmerje med podjetjem, ki delavca napoti, in delavcem;

[...]"

5 V členu 3 Direktive 96/71, naslovljenem „Določbe in pogoji za zaposlitev", je v odstavku (1) določeno:

„Države članice poskrbijo, da ne glede na to, katera zakonodaja se uporablja za delovno razmerje, podjetja iz člena 1(1) zagotovijo delavcem, ki so napoteni na

njihovo ozemlje, pogoje za delo in zaposlitev v zvezi z naslednjimi zadevami, ki so urejene v državi članici, v kateri se opravlja delo:

— z zakonom ali drugim predpisom in/ali

— s kolektivnimi pogodbami ali arbitražnimi odločbami, razglašenimi za splošno veljavne v smislu odstavka 8, kolikor zadevajo dejavnosti, omenjene v Prilogi:

[...]

c) minimalne urne postavke, tudi za nadurno delo; ta točka se ne uporablja za programe dodatnega kolektivnega pokojninskega zavarovanja;

[...]"

6 V členu 5 Direktive 96/71, naslovljenem „Ukrepi", je določeno:

„Države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za primere nespoštovanja te direktive.

Zagotovijo zlasti, da so delavcem in/ali njihovim zastopnikom na voljo primerni postopki za uveljavljanje obveznosti iz te direktive."

Nacionalna ureditev

7 V členu 1 Verordnung über zwingende Arbeitsbedingungen im Baugewerbe (uredba o pogojih za delo, ki se morajo obvezno uporabljati v gradbenem sektorju) z dne 25. avgusta 1999 (BGBl. 1999 I, str. 1894) je določeno:

„Pravila iz kolektivne pogodbe, ki določa minimalno plačo v gradbenem sektorju na ozemlju Zvezne republike Nemčije (pogodba o minimalni plači), z dne 26. maja 1999, priložene kot Priloga 1 k tej uredbi [...], se uporabljajo za vse delodajalce in delavce, ki jih pogodba ne zavezuje in bodo znotraj njenega področja uporabe na dan 1. septembra 1999, če so pretežna dejavnost podjetja gradbena dela v smislu člena 211(1) Knjige III (nemški zakonik o socialni varnosti, v nadaljevanju: SGB III). Pravila kolektivne pogodbe veljajo tudi za delodajalce s sedežem v tujini in za njihove delavce, zaposlene v okviru uporabe te uredbe.

8 V členu 1a Arbeitnehmer-Entsendegesetza (zakon o napotitvi delavcev, v nadaljevanju: AEntG), ki ga je vnesel člen 10 Gesetz zu Korrekturen der Sozialversicherung und zur Sicherung der Arbeitnehmerrechte (zakon o spremembi

socialne varnosti in o zagotavljanju pravic delavcev) z dne 19. decembra 1998 (BGBl. 1998 I, str. 3843), ki je začel veljati 1. januarja 1999, je določeno:

„Podjetje, ki zadolži drugo podjetje za izvedbo gradbenih del v smislu člena 211(1) SGB III, v skladu s členom 1(1), drugi in tretji stavek, (2a), (3), drugi in tretji stavek, oziroma 3(a), četrti in peti stavek, solidarno odgovarja enako kot porok, ki se je odpovedal pravici do ugovorov, za obveznosti tega podjetja, podizvajalca ali najemnika delovne sile, ki ga uporabi podjetje ali podizvajalec, glede plačila minimalne plače delavcu ali vplačila prispevkov v skupno shemo za stranke kolektivne pogodbe. Minimalna plača, v smislu prvega stavka, je znesek za izplačilo delavcu po odbitju davkov, prispevkov za socialno varnost in prispevkov za spodbujanje zaposlovanja ali kakšnih drugih prispevkov na področju socialne varnosti (neto plača).

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

9 J. F. Pereira Félix je portugalski državljan, ki je od 21. februarja do 15. maja 2000 delal v Berlinu (Nemčija) kot zidar na gradbišču, in sicer kot delavec gradbenega podjetja s sedežem na Portugalskem. Le-to je na gradbišču za družbo Wolff & Müller opravilo betonska in železobetonska dela.

10 J. F. Pereira Félix je 4. septembra 2000 pri Arbeitsgericht Berlin (Nemčija) vložil tožbo, s katero je od svojega delodajalca in od družbe Wolff & Müller, solidarnih dolžnikov, zahteval plačilo neizplačanih plač v višini 4019,23 nemške marke. Zatrjeval je, da bi družba Wolff & Müller v skladu s členom 1a AEntG morala kot porok odgovarjati za zneske v višini neprejete plače.

11 Družba Wolff & Müller je ugovarjala zahtevi J. F. Pereira Félixa in predvsem navajala, da je njena odgovornost izključena, saj člen 1a AEntG nezakonito posega v njeno pravico opravljanja poklica iz člena 12 Grundgesetz (nemška ustava) in krši svobodo opravljanja storitev, ki jo določa Pogodba ES.

12 Arbeitsgericht Berlin je ugodil tožbi J. F. Pereire Félixa. Družba Wolff & Müller se je pritožila pri Landesarbeitsgericht (Nemčija), ki je njeno pritožbo delno zavrnilo, zato je družba Wolff & Müller vložila zahtevo za „Revision" (revizijo) pri Bundesfinanzhof.

13 To je ugotovilo, da so izpolnjeni predhodni pogoji za to, da je družba Wolff & Müller odgovorna kot porok na podlagi člena 1a AEntG. Prav tako je presodilo, da je ta določba v skladu s členom 12 Grundgesetz, saj gre za omejitev, ki je sorazmerna. Vendar pa omenjena določba AEntG po njegovem mnenju krši svobodo opravljanja storitev v smislu člena 49 Pogodbe ES.

14 V zvezi s tem predložitveno sodišče navaja, da ima poroštvena odgovornost iz člena 1a AEntG (v nadaljevanju: poroštvena odgovornost) lahko za posledico potrebo po intenzivnejšem nadzoru in po zbiranju dokazov, ki bosta prizadela predvsem tuje podizvajalce. To naj bi povzročilo dodatne stroške in upravne obveznosti, ne le za glavno podjetje, ampak tudi za podizvajalce. Ti stroški naj bi gradbena podjetja iz drugih držav članic ovirali pri opravljanju gradbenih del v Nemčiji, zato naj bi bilo to opravljanje storitev manj privlačno.

15 Poleg tega se predložitveno sodišče sprašuje o upravičenosti omejitve svobode opravljanja storitev, ki izhaja iz člena 12a AEntG.

16 Po mnenju predložitvenega sodišča poroštvena odgovornost delavcu po eni strani daje resnično korist, ki prispeva k njegovemu varstvu. Delavci naj bi tako poleg svojega delodajalca imeli dodatnega dolžnika, pri katerem bi lahko uveljavili svojo pravico do neto plače, določene z nacionalnimi predpisi.

17 Predložitveno sodišče meni, da ima ta korist vendarle omejene učinke. Tuji napoteni delavci naj bi v praksi pri nemških sodiščih svojo pravico do plače pogosto težko uveljavili proti podjetniku poroku. Napotitev pogosto traja samo nekaj mesecev za določen gradbeni projekt, pri čemer delavci večinoma naj ne bi bili vešči nemščine in naj ne bi poznali nemškega pravnega položaja. Uveljavljanje njihovih zahtev pri nemških sodiščih naj bi bilo torej pogojeno z velikimi težavami. Poleg tega naj bi tako varstvo izgubilo ekonomsko vrednost, če se dejanske možnosti zaposlitve v Nemčiji občutno zmanjšajo.

18 Po drugi strani je po mnenju predložitvenega sodišča treba upoštevati dejstvo, da je v skladu s pojasnili AEntG namen poroštvene odgovornosti otežiti sklepanje pogodb s podizvajalci iz tako imenovanih „nizkomezdnih" držav in torej spodbuditi nemški zaposlitveni trg, da zavaruje ekonomski obstoj majhnih in srednjih podjetij v Nemčiji in da se bori proti nezaposlenosti v tej državi članici. Da je bil to glavni namen ureditve, izhaja ne le iz pojasnil omenjenega zakona, ampak tudi iz objektivnih razlogov. Med cilji, izrecno navedenimi v členu 1a AEntG, naj za tuje delavce tako ne bi bilo zagotavljanja dvojne ali celo trojne plače zaradi socialnih razlogov, če delajo na gradbišču v Nemčiji.

19 Bundesarbeitsgericht je menilo, da je za rešitev spora, o katerem je odločalo, potrebna razlaga člena 49 ES, in je zato prekinilo odločanje ter Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali člen 49 ES (prej člen 59 Pogodbe ES) ne nasprotuje nacionalnim predpisom, skladno s katerimi gradbeno podjetje, ki je drugemu podjetju dalo v podizvedbo gradbena dela, odgovarja enako kot porok, ki se je odpovedal pravici do ugovorov, za obveznosti tega podjetja ali njegovega podizvajalca, da delavcu plača minimalno plačo ali vplača prispevke v skupno shemo za stranke kolektivne pogodbe, pri čemer minimalna plača pomeni znesek za izplačilo delavcu po odbitju davkov, prispevkov za socialno varnost in prispevkov za spodbujanje zaposlovanja ali kakšnih drugih prispevkov na področju socialne varnosti (neto plača), če varstvo delavčeve plače ni glavni cilj teh predpisov oziroma če je to varstvo le njihov drugotni cilj?"

Vprašanje za predhodno odločanje

Dopustnost

20 Komisija Evropskih skupnosti zatrjuje, da vprašanje poroštvene odgovornosti za prispevke v skupno shemo za stranke kolektivne pogodbe ni predmet spora v glavni stvari in mora biti posledično izvzeto iz predloga predložitvenega sodišča za predhodno odločanje.

21 V zvezi s tem je treba opomniti, da predhodno vprašanje predložitvenega sodišča ni dopustno samo, če je popolnoma očitno, da se vprašanje ne nanaša na razlago prava Skupnosti ali da je hipotetično (sodba z dne 7. januarja 2004 v zadevi Wells, C-201/02, Recueil, str. I-723, točka 35 in navedena sodna praksa). To ni primer v obravnavani zadevi.

22 Iz besedila zastavljenega vprašanja, ki povzema člen 1a AEntG, ki je izpodbijana določba v postopku v glavni stvari, namreč izhaja, da je vprašanje vplačila prispevkov v skupno shemo za stranke kolektivne pogodbe tesno povezano z vprašanjem plačila minimalne plače.

23 Predlog za predhodno odločanje je torej v celoti dopusten.

Temelj

24 Opomniti je treba, da lahko Sodišče, da bi predložitvenemu sodišču dalo koristen odgovor, upošteva pravila prava Skupnosti, na katera se nacionalno sodišče v svojem vprašanju ni sklicevalo (sodba z dne 22. januarja 2004 v zadevi CPPI, C-271/01, Recueil, str. I-1029, točka 27 in navedena sodna praksa).

25 Kot sta v svojih pisnih stališčih pravilno poudarili avstrijska vlada in Komisija, je za dejstva iz postopka v glavni stvari, kot so opisana v predložitvenem sklepu, treba šteti, da sodijo v okvir uporabe Direktive 96/71. Ustrezajo namreč okoliščinam iz člena 1(3)(a) le-te.

26 Poleg tega ni sporno, da so dejstva iz postopka v glavni svari nastopila v letu 2000 oziroma po preteku roka, predpisanega državam članicam za prenos Direktive 96/71, pri čemer je bil ta datum določen 16. decembra 1999.

27 Pri preučitvi predhodnega vprašanja je torej treba upoštevati določbe navedene direktive.

28 V skladu s členom 5 Direktive 96/71 države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za primere nespoštovanja te. Zagotovijo zlasti, da so delavcem in/ali njihovim zastopnikom na voljo primerni postopki za uveljavljanje obveznosti iz te direktive. Kot izhaja iz člena 3(1), druga alinea, (c), te direktive, morajo države članice poskrbeti, da podjetja delavcem, ki so napoteni na njihovo ozemlje, zagotovijo minimalno plačo.

29 Iz navedenega izhaja, da morajo države članice predvsem poskrbeti za to, da so napotenim delavcem na voljo ustrezni postopki za dejansko pridobitev minimalne plače.

30 Iz besedila člena 5 Direktive 96/71 izhaja, da imajo države članice pri določitvi načina in podrobnih pravil glede primernih postopkov v smislu drugega pododstavka te določbe široko pooblastilo za odločanje po prostem preudarku. Pri izvrševanju tega pooblastila za odločanje po prostem preudarku pa morajo vedno spoštovati temeljne svoboščine, ki jih zagotavlja Pogodba (glej v tem smislu sodbi z dne 22. januarja 2002 v zadevi Canal Satélite Digital, C-390/99, Recueil, str. I-607, točki 27 in 28, in z dne 25. marca 2004 v zadevi Karner, C-71/02, Recueil, str. I-3025, točki 33 in 34), glede postopka v glavni stvari pa svobodo opravljanja storitev.

31 V zvezi s tem je treba najprej opomniti, da na podlagi ustaljene sodne prakse člen 49 ES ne zahteva samo odprave vsakršne diskriminacije na podlagi državljanstva za ponudnika storitev, ki ima sedež v drugi državi članici, ampak tudi odpravo vsakršne omejitve, čeprav velja ta za nacionalne ponudnike in za ponudnike drugih držav članic, če prepovedujejo, ovirajo ali drugače znižujejo privlačnost dejavnosti ponudnika s sedežem v drugi državi članici, kjer ta zakonito opravlja podobne storitve (glej sodbo z dne 24. januarja 2002 v zadevi Portugaia Construções, C-164/99, Recueil, str. I-787, točka 16 in navedena sodna praksa).

32 Kot je Sodišče že presodilo, lahko uporaba nacionalnih predpisov države članice, v kateri je ponudnik storitve, pomeni prepoved, oviranje ali drugačno zniževanje privlačnosti opravljanja storitev oseb ali podjetij s sedežem v drugih državah članicah, če povzroča dodatne upravne in ekonomske stroške (zgoraj navedena sodba Portugaia Construções, točka 18 in navedena sodna praksa).

33 Predložitveno sodišče mora preveriti, ali je tako v postopku v glavni stvari glede poroštvene odgovornosti. V zvezi s tem je treba upoštevati učinek navedenega ukrepa na opravljanja storitev, ki jih opravljajo ne le podizvajalci s sedežem v drugi državi članici, ampak tudi morebitna glavna podjetja iz te države.

34 Nadalje iz ustaljene sodne prakse izhaja, da lahko predpis, kot na primer člen 1a AentG, ob predpostavki, da omejuje svobodo opravljanja storitev, ki velja za vse osebe ali podjetja, ki opravljajo dejavnost na ozemlju države članice, upravičujejo višji razlogi v javnem interesu, če ni ta interes zavarovan s pravili, ki za ponudnika storitev veljajo v državi članici, kjer ima sedež, in če so ti razlogi primerni za

zagotavljanje njihovih ciljev ter ne presegajo tega, kar je nujno potrebno za dosego cilja (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Portugaia Construções, točka 19 in navedena sodna praksa).

35 Med višjimi razlogi v javnem interesu, ki jih je Sodišče že priznalo, je varstvo delavcev (zgoraj navedena sodba Portugaia Construções, točka 20 in navedena sodna praksa).

36 Čeprav je načeloma mogoče sprejeti, da država članica, v kateri se opravljajo storitve, z uporabo svojih predpisov glede minimalne plače za ponudnike storitev s sedežem v drugi državi članici zasleduje cilj v splošnem interesu, in sicer varstvo zaposlenih (zgoraj navedena sodba Portugaia Construções, točka 22), pa isto načeloma velja tudi za ukrepe države članice, v kateri se opravljajo storitve, ki so namenjene okrepitvi podrobnih postopkovnih pravil, ki napotenemu delavcu omogočajo uspešno uveljavljanje pravice do minimalne plače.

37 Če je namreč pravica do minimalne plače element varstva delavcev, je tudi za podrobna postopkovna pravila, kot je na primer poroštvena odgovornost v zadevi v glavni stvari, ki omogočajo dosego spoštovanja te pravice, treba šteti, da zagotavljajo takšno varstvo.

38 V zvezi z ugotovitvami predložitvenega sodišča, da je bil ob sprejetju člena 1a AEntG glavni cilj nacionalnega zakonodajalca bolj varstvo nacionalnega zaposlitvenega trga kot varstvo plačila delavcev, je treba opomniti, da mora navedeno sodišče preveriti, ali, gledano objektivno, obravnavani predpisi zagotavljajo varstvo napotenih delavcev. Preveriti je treba, ali ti predpisi obravnavanim delavcem prinašajo dejansko

korist, ki občutno prispeva k njihovi socialni varnosti. V tem okviru lahko namen, ki ga je izrazil zakonodajalec, prispeva k podrobnejši preučitvi koristi, ki naj bi jih delavci pridobili z ukrepi zakonodajalca (zgoraj navedena sodba Portugaia Construções, točki 28 in 29, in navedena sodna praksa).

39 Predložitveno sodišče glede dejanske koristi, ki naj bi jo napotenim delavcem prinašala poroštvena odgovornost, izraža določene dvome, in sicer tako zaradi praktičnih težav, ki naj bi jih delavci imeli pri nemških sodiščih pri uveljavljanju pravice, ki jo imajo proti glavnemu podjetju, kot zaradi dejstva, da naj bi to varstvo izgubilo ekonomsko vrednost, če se dejanske možnosti zaposlitve v Nemčiji občutno zmanjšajo.

40 Kljub temu pa, kot so to pravilno poudarili J. F. Pereira Félix, nemška, avstrijska in francoska vlada in Komisija, pravilo, kot je na primer pravilo iz člena 1a AentG, koristi napotenim delavcem, saj v njihovo korist dodaja k prvemu dolžniku minimalne plače, in sicer delodajalcu, drugega dolžnika, ki je solidarno odgovoren s prvim in je običajno celo plačilno sposobnejši kot prvi. Objektivno gledano torej tako pravilo zagotavlja varstvo napotenih delavcev. Poleg tega se zdi, da tudi spor o glavni stvari potrjuje to varstveno naravo člena 1a AEntG.

41 Če je eden od ciljev nacionalnega zakonodajalca preprečiti nelojalno konkurenco podjetij, ki svojim delavcem izplačujejo plačo, nižjo od minimalne plače, kar mora preveriti predložitveno sodišče, je tak cilj mogoče upoštevati kot višjo zahtevo, ki upravičuje omejitev svobode opravljanja storitev, če so izpolnjeni pogoji, navedeni v točki 34 te sodbe.

42 Poleg tega, kot to v svojih pisnih stališčih pravilno poudarja avstrijska vlada, ni nujno, da si cilj ohranitve lojalne konkurence in cilj zagotovitve varstva delavcev nasprotujeta. Peta uvodna izjava Direktive 96/71 dokazuje, da je ta cilja mogoče zasledovati sočasno.

43 Nazadnje, glede stališč družbe Wolff & Müller, da poroštvena odgovornost naj ne bi bila sorazmerna s ciljem iz ustaljene sodne prakse, navedene v točki 34 te sodbe, izhaja, da mora biti ukrep, da je lahko upravičen, primeren za zagotavljanje svojega cilja in ne sme presegati tega, kar je nujno potrebno za dosego tega cilja.

44 Predložitveno sodišče mora preveriti, ali so ti pogoji izpolnjeni glede na želeni cilj, to je zagotovitev varnosti obravnavanega delavca.

45 V teh okoliščinah je treba na zastavljeno vprašanje odgovoriti tako, da člen 5 Direktive 96/71, razlagan ob upoštevanju člena 49 ES, v zadevi, kot je ta v postopku v glavni stvari, ne nasprotuje nacionalnim predpisom, skladno s katerimi gradbeno podjetje, ki je drugemu podjetju dalo v podizvedbo gradbena dela, odgovarja enako kot porok, ki se je odpovedal pravici do ugovorov, za obveznosti tega podjetja ali njegovega podizvajalca, da delavcu plača minimalno plačo ali vplača prispevke v skupno shemo za stranke kolektivne pogodbe, pri čemer minimalna plača pomeni znesek za izplačilo delavcu po odbitju davkov, prispevkov za socialno varnost in prispevkov za spodbujanje zaposlovanja ali kakšnih drugih prispevkov na področju socialne varnosti (neto plača), če varstvo delavčeve plače ni glavni cilj teh predpisov oziroma če je to varstvo le njihov drugotni cilj.

Stroški

46 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

Člen 5 Direktive 96/71/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 1996 o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev, razlagan ob upoštevanju člena 49 ES, v zadevi, kot je ta v postopku v glavni stvari, ne nasprotuje nacionalnim predpisom, skladno s katerimi gradbeno podjetje, ki je drugemu podjetju dalo v podizvedbo gradbena dela, odgovarja enako kot porok, ki se je odpovedal pravici do ugovorov, za obveznosti tega podjetja ali njegovega podizvajalca, da delavcu plača minimalno plačo ali vplača prispevke v skupno shemo za stranke kolektivne pogodbe, pri čemer minimalna plača pomeni znesek za izplačilo delavcu po odbitju davkov, prispevkov za socialno varnost in prispevkov za spodbujanje zaposlovanja ali kakšnih drugih prispevkov na področju socialne varnosti (neto plača), če varstvo delavčeve plače ni glavni cilj teh predpisov oziroma če je to varstvo le njihov drugotni cilj.

Podpisi